

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Jantje en z'n vriendjes: Opinie

Verhoeks, G.

Citation

Verhoeks, G. (2000). Jantje en z'n vriendjes: Opinie. *Bestuurskundige Berichten*, 15(2), 42. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234327>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3234327>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Gezo
Aang
ja

ie en z'n vriendjes

rthoeks

ver-
nd er weer
antje natuurlijk.
jochie daar vooraan. Hij
wel brullen, anders..... Ja
wat anders? Anders zouden Francois
en Lothar en John je een lafaard vin-
den. Nou en! Je was toch gids? Loop
dan niet zo stom te brullen alleen
omdat al die grote jongens ook hun
bek opentrekken. Ja maar het is toch
een goede zaak waar ik voor brulde?
Oh, daarom deed je het. Geloof je het

AFP file

zelf? Je bent bang Jantje. Want wat
is er nu goed aan brullen en loeien
tegen Jörg die niets kwaads gedaan
heeft. Is dat moraal? Heb jij nu
ruggengraat?

Kom nu niet aan met je drugsbeleid,
Jantje. Wil je aantonen dat je wel een
afwijkende mening durft te hebben?
Ja, als het om gekke voorstellen gaat,
ja dan ben je wel van de partij. Dan
heeft Jantje wel een grote mond. Ja,
ik weet het wel, dat je bij jou thuis
zoveel pillen mag slikken als je maar
wilt. Begin nou ook niet weer over

die gekke planten die je vader in zijn
achtertuin heeft. Ik weet het wel.
Maar als het aankomt op het hebben
van moraal, om ruggengraat, dan geef
je niet thuis.

Wat is Jantje stil! Dit is je kans! Kom
op nu moet je brullen. Waarom doe
je het nu niet, Jantje? Heb je echt zo'n
medelijden met beest Pinochet. Denk
je echt dat die man op sterven na
dood is en dat hij als door een won-
der opeens omhoog kan schieten uit
z'n rolstoel. Wat zeg je Jantje? Is het
wreed om zo'n oude man te vervol-
gen om z'n misdadig verleden? Nee,
z'n politieke tegenstanders maakten
het leukste moment uit hun leven mee,
toen ze in de lopen van het vuurpel-
ton staarden. Je bent weer bang hè?
John is ook zo sterk.

Snap je nu zelf niet dat je niet meer
geloofwaardig overkomt? Wel je bek
opentrekken tegen een bruin-
gebrande, van de berg getuimelde
populist, die nota bene democratisch
gekozen is, maar nog niet durven pie-
pen tegen het besluit tot vrijlating van
Pinochet, die al
kan die niet
met Hitler con-
curreren toch
zonder moeite
met hem door
één deur kan
gaan.

Ik houd van
structuur, van
een bepaalde
lijn in acties en
voorstellen.
Daarom wordt
ik gek van
Paars! Er is

geen lijn! Ik snap het niet meer. Con-
sistent beleid en het stellen van prio-
riteiten dat maakt een regering ge-
loofwaardig. Maar jij hangt liever met
je "EU-maatjes" maar wat rond op
het pleintje in de buurt, hè Wim? Lek-
ker met z'n allen in de gaten houden
of buurman Jörg z'n rozen niet te kort
snoeit. Zou je niet eens naar huis ko-
men? Is het geen tijd om je eigen gras
te maaien, wat langer is dan ooit?
Vind je het ook niet eens tijd om, nu
het voorjaar wordt, nieuwe bloemen
in je tuin te zetten?

-Want Wim, zijn de wachtlijsten in de
zorg al wat korter?

-Nee, maar daar wordt hard aan ge-
werkt.

-Oh ja. Net zoals drie jaar terug. Ge-
lukkig dat stelt me gerust.

Maare Wim, is dat probleem met dat
tekort aan blauwe mensen op straat
al opgelost?

-Neeeee! Maar zeik nou niet zo. Ik
heb het druk. Want buurman Jörg
komt z'n tuin ingelopen.

Opinie

De Nederlandse institutionele poli-
tiek rot weg

Ruud Houdijk

"Op 14 juli 1789 maakte Lodewijk XVI zoals gewoonlijk een aantekening in zijn dagboek. In dit geval was die heel kort. Ze luidde: 'Rien!' Niets!"¹ Heden ten dage vieren de Fransen diezelfde 14e juli 1789 nog steeds als de dag van de afrekening met het 'ancien regime', vanwege de bestorming en vernietiging van de Bastille.

Hoewel Lodewijks macht al langer
tanende was, bleek voor hem, als ul-
tieme vertegenwoordiger van dat
'ancien regime', die dag het begin van
het einde te zijn. Een einde dat volgde
op 21 januari 1793 onder de guillo-
tine. Of de Franse Revolutie voor
koning Lodewijk XVI geheel onver-
wacht kwam, valt te betwisten. Het
broeide immers al lange tijd in Frank-
rijk en onder druk van de enorme
staatsschuld had Lodewijk zelf de her-
vormingen al in gang gezet. Vóór
1789 zal Lodewijk echter nooit zijn
einde onder de guillotine hebben voor-
zien.² Had hij het misschien kunnen
voorkomen als hij het wel had voor-
zien?

In wat komen gaat, zal ik betogen dat
de Nederlandse institutionele politiek
zich momenteel bevindt in een zelfde
situatie als Lodewijk XVI aan de
vooravond van de Franse Revolutie.
De afbrokkeling van de Haagse
macht heeft namelijk al zichtbaar in-
gezet, maar geen enkele politicus lijkt
zich daarvan bewust te zijn. Zal de
institutionele politiek zich naar het
schavot laten leiden zonder zich te
verzetten?

Natuurlijk, van een 'echte' revolutie
zal in Nederland niet gauw sprake zijn.
Evenmin kunnen we verwachten dat
binnenkort de guillotine wordt opge-
steld op het Binnenhof en dat Wim

Kok en de zijnen onthoofd worden.
Er vinden echter wel dusdanige ver-
anderingen plaats dat de institutionele
politiek op den duur misschien wel
evenveel macht zal moeten inleveren
als Lodewijk XVI tussen 1789 en
1793. Met institutionele politiek doel
ik trouwens op de Haagse politiek en
niet op de politiek in bredere zin als
algemeen ordenend principe binnen
de samenleving.

politiek rot
langzaam weg
in de kerkers
van het Bin-
nenhof

Deterritorialisering

Verskillende ontwikkelingen en
trends kunnen aangedragen worden
als argument voor de tanende invloed
van de institutionele politiek. Aller-
eerst maak ik hier gewag van de ge-
volgen van Informatie- en Commu-
nicatie Technologie, zoals die ook in
het vorige nummer van de *Bestuur-
kundige Berichten* zijn behandeld.
De herdefiniëring van tijd en ruimte,

ofwel *time-space distantiation*³, leidt
tot globalisering. Tegelijkertijd vindter,
in reactie op deze schaalvergroting,
ook lokalisering plaats, omdat de lo-
kale gemeenschap en de eigen (deel-
)identiteit door de wereldwijde unifor-
mering in het gedrang komen. Bas
van der Bilt concludeerde in de vo-
rige *Bestuurskundige Berichten* al
dat deze twee processen van schaal-
vergroting en -verkleining, samen ook
wel aangeduid als *glocalisering*⁴, er-
voor zorgen "... dat de betekenis van
de nationale schaal afneemt."⁵ Peter
Geluk stelt op zijn beurt dat de
"...Nederlandse overheid oog [heeft]
voor deze gevolgen van ICT..."⁶ En
inderdaad, de politiek lijkt in toene-
mende mate het belang van aandacht
voor deze ontwikkelingen in te zien,
getuige verschillende rapporten en
nota's. De Wetenschappelijke Raad
voor het Regeringsbeleid stelt bijvoor-
beeld over ICT dat "bij het vinden van
nieuwe evenwichten er soms onver-
mijdelijk sprake [zal] zijn van een uit-
ruil tussen fundamentele principes."⁷
Dat bij een dergelijke uitruil de insti-
tutionele politiek zelf wel eens op het
spel zou kunnen staan, lijkt niemand
te beseffen. Treffend is dat een ka-
merlid desgevraagd antwoordde dat
er veel kan gaan veranderen door
informatisering, maar dat de huidige
politieke instituties zelf het wel zullen
overleven. Een dergelijk blind ver-
trouwen doet mij onmiddellijk terug-